

สภาการศึกษา บัณฑิต และความต้องการการศึกษา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวลาวโซ่ง : การศึกษาเฉพาะกรณี
ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

นางสาวประภาพร ทองแป้น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาสารัตถศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-983-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014349

ISBN 974-568-983-1

EDUCATIONAL SETTINGS, PROBLEMS AND NEEDS
FOR EDUCATION OF LAO SONG STUDENTS IN PRATHOM SUKSA
SIX : A CASE STUDY OF TAMBOL DONMAKLUA,
AMPHOE U THONG, CHANGWAT SUPHAN BURI

Miss Prapapan Thongpand

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Foundations of Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-568-983-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพการศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวลาวโซ่ง : การศึกษา
เฉพาะกรณีตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

โดย

นางสาวประภาพร หงษ์แบน

ภาควิชา

สารคดีศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วารินทร์ มาศกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ เลชะวนิช)

ประภาพันธุ์ ทองแบน : สภากาการศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษาของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวลาวโซ่ง : การศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง
จังหวัดสุพรรณบุรี (EDUCATIONAL SETTINGS, PROBLEMS AND NEEDS FOR EDUCATION
OF LAO SONG STUDENTS IN PRATHOM SUKSA SIX : A CASE STUDY OF TAMBOL
DONMAKLUA, AMPHOE U THONG, CHANGWAT SUPHAN BURI) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร.
ชนิดา รักษ์พลเมือง, 249 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการศึกษาทั้งในและนอก
โรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวลาวโซ่ง โรงเรียนวัดดอนมะเกลือ ตำบลดอนมะเกลือ
อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการวิจัยพบว่า ชาวลาวโซ่งในตำบลดอนมะเกลือได้อพยพมาอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานาน
นับร้อยปีจากถิ่นฐานเดิมซึ่งอยู่ในแคว้นสิบสองจุไทย แต่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ของกลุ่มชนไว้ได้มาก ไม่ว่าจะ
จะเป็นภาษา การแต่งกาย ความเชื่อ เรื่องการนับถือผี และการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ทางราชการถือว่า
ชาวลาวโซ่ง เป็นคนไทยจึงต้องเข้ารับการศึกษาคบคั่งกับตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 เช่นเดียวกับ
คนไทยโดยทั่วไป โรงเรียนในตำบลแห่งนี้ตั้งเป้าหมายที่เน้นให้นักเรียนชาวลาวโซ่งมีความรู้พื้นฐานใน
การประกอบอาชีพเพราะนักเรียนส่วนใหญ่เมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วไม่ได้ศึกษาต่อ นอกเหนือ
จากสถาบันโรงเรียนที่ทำหน้าที่ให้ความรู้แก่เด็กชาวลาวโซ่งแล้ว ทางด้านการศึกษานอกโรงเรียนพบว่า
ครอบครัวมีบทบาทในการถ่ายทอดภาษาและวัฒนธรรมประเพณีของชาวลาวโซ่งรวมทั้งช่วยฝึกทักษะอาชีพ
วัดทำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนจริยธรรมและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีบางอย่าง ส่วน
สื่อมวลชนมีบทบาทในแง่ส่งเสริมการศึกษา ในโรงเรียนและมีบทบาทในด้านการเปลี่ยนแปลงสังคม กล่าวคือ
เป็นสื่อในการรับวัฒนธรรมภายนอกเข้ามา เป็นผลทำให้เกิดการกลืนกลายวัฒนธรรมเดิมของชาวลาวโซ่งกับ
วัฒนธรรมไทย สำหรับปัญหาที่พบในโรงเรียนคือการปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ครบถ้วน ส่วน
การใช้ภาษาลาวโซ่งพบว่า เป็นปัญหาเฉพาะในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนั้นทางโรงเรียนจึงได้วางโครงการ
เปิดสอนชั้นเด็กเล็กในปีการศึกษา 2531 เพื่อเตรียมความพร้อมด้านภาษาไทยของเด็กเหล่านี้ ในด้าน
ความต้องการการศึกษาในโรงเรียนพบว่า นักเรียนต้องการให้โรงเรียนลดแทรกเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับ
ลาวโซ่งลงไปในเรื่องวิชา ส่วนความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนพบว่า นักเรียนต้องการความรู้
เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย อาชีพการทำนา และการรักษาวัฒนธรรมประเพณีของลาวโซ่งโดยเฉพาะพิธีเล่นเรือ
พิธีปาดตงและพิธีเล่นแก๊เคราะห์

ภาควิชา ส่วรตตศึกษา
สาขาวิชา พื้นฐานการศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

PRAPAPAN THONGPAND : EDUCATIONAL SETTINGS, PROBLEMS, AND NEEDS FOR EDUCATION OF LAO SONG STUDENTS IN PRATHOM SUKSA SIX : A CASE STUDY OF TAMBOL DONMAKLUA, AMPHOE U THONG, CHANGWAT SUPHAN BURI.
THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. CHANITA RUKSPOLLMUANG, Ph.D. 249 pp.

The purposes of this research were to study formal and informal educational settings, problems and needs of the Prathom suksa six Lao Song students at Wat Donmaklua School, Tambol Donmaklua, Amphoe U Thong, Changwat Suphan Buri.

The results of the study showed that Lao Song in Tambol Donmaklua immigrated from Sipsong Chu Tai (The Dien Bien Phu region) for hundreds of years. However, they still preserve their group identities such as language, costume, beliefs and some traditional rituals. Regarded that Lao Song are Thai citizens, they were obliged to send their children to study in the Thai school which now used the Elementary Education Curriculum, B.E. 2521. The school in this village set special goal in providing vocational knowledge due to the fact that most of Lao Song students did not continue their education after primary level. Besides the school, the Lao Song families played important role in the children's informal education, especially on the preservation of language and traditions, as well as vocational training. Temples also socialized the children in terms of ethics as well as played the role of cultural preservation. On the other hand, mass media was an influential factor in cultural assimilation. Regarding educational problems, it was found that the school had difficulties in following all the educational goals in the state curriculum. Lao Song students in Prathom Suksa one had language difficulties. To remedy this problem, the school was planning to open pre-school educational program in the B.E. 2531 school year. As for their educational needs, the students wanted the school to integrate some aspects of their traditions in the educational contents: while out of school, they wanted to learn about health care, paddy-field work, and some Lao Song traditional culture and beliefs, especially, 'Sane Ruen' ceremony (formal ancestor merit-making ceremony), 'Pad Tong' ceremony (five-day and ten-day ancestor merit-making ceremony), and 'Sane Kae Kloh' ceremony (bad luck merit-making ceremony).

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา สำรตตศึกษา
สาขาวิชา พื้นฐานการศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี โดยผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากบุคคลต่าง ๆ หลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องทุกประการ นับตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จเรียบร้อยอย่างสมบูรณ์

อนึ่ง งานวิจัยนี้จะสำเร็จลุล่วงไปไม่ไ้หากไม่ได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ผจญ บุรณะโรจน์ ครูอาจารย์และนักเรียนโรงเรียนวัดคอนมะเกลือทุกคน ซึ่งให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี รวมทั้งคุณสูงสิน ยอຍัฐรอบและครอบครัวที่ได้ให้ความเอื้อเฟื้อในเรื่องที่พักอาศัยและให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณคุณสุลาควน เรือนรื่น ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภออุทุมพร กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน ตลอดจนประชาชนตำบลคอนมะเกลือที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้กรุณาให้เงินทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จำนวน 2,500 บาท ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ตลอดจนผู้ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ที่ได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือทั้งทางคำกล่าวถึงใจ และกำลังความคิดในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จเรียบร้อยด้วยดี

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนผู้วิจัยในทุก ๆ ด้านมาโดยตลอด ความดีอันเกิดจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ท่านทั้งสองซึ่งเป็นที่เคารพรักยิ่ง และครูอาจารย์ทุกท่านผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

ประกาศ ณ ที่นี้ ทอณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2. วิธีดำเนินการวิจัย.....	13
การศึกษาเอกสาร.....	13
การวิจัยเชิงสำรวจ.....	13
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	16
การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	16
3. ภูมิหลังและวัฒนธรรมของลาวโซ่ง.....	20
ประวัติความเป็นมาของลาวโซ่ง.....	20

การอพยพเข้าสู่ประเทศไทย.....	26
การแต่งกายและแบบทรงผม.....	33
ภาษา.....	37
ลักษณะที่อยู่อาศัย.....	38
ความเชื่อ.....	40
การละเล่นพื้นบ้าน.....	41
ประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ	46
4. สภาพชุมชนและการศึกษาของลาวโซ่งในคำบลคอนมะเกลือ.....	66
สภาพทั่วไปในชุมชน.....	68
สภาพทั่วไปในโรงเรียน.....	93
สภาพการศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษาใน โรงเรียน.....	108
สภาพการศึกษา ปัญหา และความต้องการศึกษานอก โรงเรียน.....	146
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	161
บรรณานุกรม.....	189
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ขอบเขตและแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	198
ภาคผนวก ข แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์.....	206
ประวัติผู้เขียน.....	249

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1. ร้อยละของภูมิหลังของครูและผู้บริหารในโรงเรียน
วัดคอนมะเกลือ..... 95
2. ร้อยละของภูมิหลังของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาว
ลาวโซ่ง โรงเรียนวัดคอนมะเกลือ..... 100
3. ร้อยละของสภาพการศึกษาในโรงเรียน ด้านเป้าหมายใน
การจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร
โรงเรียนวัดคอนมะเกลือ..... 109
4. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพ
การศึกษาในโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนสิ่งที่
ครูปฏิบัติในโรงเรียนตามการปฏิบัติจริงของครูและผู้บริหาร
โรงเรียนวัดคอนมะเกลือ..... 113
5. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพ
การศึกษาในโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนตาม
ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวลาวโซ่ง
โรงเรียนวัดคอนมะเกลือ..... 117
6. แสดงคะแนนเฉลี่ยผลการสอบปลายปีของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529..... 121
7. แสดงคุณภาพการศึกษามีการศึกษา 2529 เปรียบเทียบ
ปีการศึกษา 2528..... 122
8. ร้อยละของสภาพการศึกษาในโรงเรียน ด้านโอกาสในการ
ศึกษาต่อของนักเรียนชาวลาวโซ่ง ตามความคิดเห็นของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวลาวโซ่ง ครูและผู้บริหาร โรงเรียนวัดคอนมะเกลือ และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6.....	123
9. แสดงจำนวนนักเรียนที่เรียนจบชั้นสูงสุดของโรงเรียนและโอกาส ในการศึกษาต่อ.....	131
10. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของปัญหาการ ศึกษาในโรงเรียนค่าน้ำหมายและนโยบาย ก้นหลักสูตร และการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร โรงเรียนวัดคอนมะเกลือ.....	134
11. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของปัญหาการ ศึกษาในโรงเรียนค่าน้ำหมายและการเรียนการสอน ตาม ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวลาวโซ่ง โรงเรียนวัดคอนมะเกลือ.....	137
12. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของปัญหาการ ศึกษาในโรงเรียนค่าน้ำหมายสัมพันธระหว่างบุคคล ตามความ คิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวลาวโซ่ง ครูและ ผู้บริหาร และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	138
13. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของความ ต้องการการศึกษาในโรงเรียนค่าน้ำหมาย ตามความ คิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวลาวโซ่งโรงเรียน วัดคอนมะเกลือ.....	142
14. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของความ ต้องการการศึกษาในโรงเรียนค่าน้ำหมายจัดการเรียนการสอน	

	<p>ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวลาวโซ่ง โรงเรียนวัดคอนมะเกลือ.....</p>	145
15.	<p>ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของปัญหาการ ศึกษานอกโรงเรียนค้ำบัญหาจากสถาบันครอบครัว ตามความ คิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวลาวโซ่ง โรงเรียน วัดคอนมะเกลือ.....</p>	153
16.	<p>ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของปัญหาการ ศึกษานอกโรงเรียนค้ำบัญหาจากสถาบันครอบครัว ตามความ คิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวลาวโซ่ง....</p>	155
17.	<p>ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของปัญหาการ ศึกษานอกโรงเรียนค้ำบัญหาจากสถาบันสื่อมวลชน ตามความ คิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวลาวโซ่ง โรงเรียนวัดคอนมะเกลือ.....</p>	157
18.	<p>ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)ของความ ต้องการการศึกษานอกโรงเรียน ตามความคิดเห็นของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวลาวโซ่ง และผู้ปกครองนักเรียน..</p>	158

สารบัญภาพ

รูปที่

หน้า

1. การแต่งกายในชุดเสื้อฮีใช้ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ..... 35
2. แบบทรงผมของหญิงสาว โฉบซึ่งจะหาญไค้จากผู้นสูงอายุนั้น.. 37
3. เรือโข่งแบบโบราณหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุทอง..... 39
4. หมอเสนคียบอาหารจากปานเดือนทิ้งลงช่องที่เจาะไว้ที่ผนังห้อง
ผีเรือเพื่อเช่นผีบรรพบุรุษ..... 50
5. ญาติพี่น้องเข็ดผีผู้ตายให้มากินเครื่อง เช่นในพิธีเข็ดผีขึ้นเรือ.. 56
6. การแต่งกายของชายและหญิงในพิธีแต่งงาน..... 59
7. เจ้าบ่าวเจ้าสาวทำพิธีไหว้ญาติผู้ใหญ่..... 60
8. เรือจำลองที่สร้างให้แก่ผู้ตาย..... 64
9. อาณาบริเวณโรงเรียนวัดคอนมะเกลือ..... 94

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย